

Handboek Veilig Paardrijden

Voorwoord

Voorheen werd het handboek Veilig Paardrijden in een fysieke vorm uitgegeven. Een mooi naslagwerk maar wel met een groot nadeel: op het moment dat het gedrukt werd was het vaak al gedateerd want ontwikkelingen in hippisch Nederland volgen elkaar snel op. Vandaar dat er nu voor gekozen is het handboek digitaal aan te bieden. Hierdoor is het altijd up-to-date. Het is nu onmogelijk uw handboek nog kwijt te raken aangezien u het altijd op dezelfde plaats kunt terugvinden: via de website van Stichting Veilige Paardensport (www.veiligpaardrijden.nl).

Het kan zijn dat het veiligheidsniveau op uw hippische accommodatie al hoog is en dat u al veel doet aan het voorkomen van ongevallen. Toch wordt de paardensector jaar in en jaar uit geconfronteerd met ernstige incidenten. Jaarlijks moeten zo'n 10.000 ruiters/meners na een ongeval in een ziekenhuis worden behandeld. Vaak blijkt dat er meer aan ongevalpreventie gedaan had kunnen worden. Het kan daarom nauwelijks overschat worden hoe belangrijk het is dat u preventieve maatregelen neemt ter voorkoming van ongevallen.

Veiligheid zou een vanzelfsprekende zaak moeten zijn. Stichting Veilige Paardensport probeert door middel van het veiligheidscertificaat te bereiken dat ook uw hippische accommodatie al het nodige doet om de paardensport zo veilig mogelijk te maken.

Dit digitale handboek kunt u daarbij gebruiken als voornaamste handvat.

Nu hebben wij het nog niet eens gehad over uw imago. Want stelt u zich eens voor wat voor signaal u afgeeft door van veiligheid een speerpunt te maken. Uw (potentiële) klanten zullen u ervoor belonen. Want we weten allemaal dat de klant almaar kritischer wordt. Een veilig bedrijf trekt meer nieuwe klanten aan, maar houdt ook meer bestaande klanten vast.

Met veiligheid als basis zijn er drie winnaars: uw klanten, uw paarden én uzelf. Wij noemen het een win-win-win-situatie!

Bestuur Stichting Veilige Paardensport

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Begripsomschrijvingen	4
2. Eisen Accommodaties	6
Verlichting in accommodatie	6
Afmetingen rijbaan	6
Aantal ruiters in rijbaan	6
Toegang tot rijbaan	6
De wanden van een binnenrijbaan	6
Plafondhoogte en spanhoogte binnenrijbaan	7
Barrières in binnenrijbaan	7
Omheining van buitenrijbaan (springtuin)	7
De rijbaanbodem	7
Spiegels en ramen	7
Deuren en toegangen	8
Stalgangen en doorgangen	8
Vloeren	8
Mestput	8
Rust en rookverbod	8
Publiceren huisregels, rijbaanregels en regels voor het buitenrijden	8
Melden bezoekers	9
Basiskennis paarden	9
Opslag foerage en machines	9
Trainingsmolen en stapmolen	9
Groepshuisvesting	9
Het erf	9
Weide/Paddock	10
3. Eisen aan harnachement, kleding, rijtuig en instructie	11
Harnachement	11
Rijden zonder zadel	11
Eisen aan harnachement en kleding bij activiteiten, georganiseerd door accommodatiehouder	11
Eisen rondom het dragen van een veiligheidschap	11
Richtlijnen mensen met een handicap die geen veiligheidschap kunnen dragen	11
Tuijen, rijtuigen en kleding van de menner	12
4. Instructie en lessen bij ruiters	13
Bevoegdheid instructie	13
Leswisselingen	13
Aantallen leerlingen per les	13
Bedrijfseigen paarden (lespaarden)	13
Onervaren ruiters	13
Naleving eisen	14
Overbodige voorwerpen in de rijbaan	14
Staanders en lepels bij springlessen	14
Instructie en lessen bij menners	14
Verhuur van aanspanningen	14
Verhuur accommodatie voor lessen of verenigingsactiviteiten	14
5. Eisen met betrekking tot calamiteiten	15
Calamiteitenplan	15
Bedrijfshulpverleners	15
EHBO verbanddoos	15
Kleine blusmiddelen	15
Ongevallenregister	15
6. Eisen interne organisatie	16
Preventiemedewerker/ (veiligheidscoördinator)	16
Klachtenprocedure	16
7. Procedure en beroep	17
Meldingsplicht	17
Inspectiemap	17

1. Begripsomschrijvingen

(Hippische) Accommodatie

Een ruimte en daar bij behorende terreinen en zijn voorzieningen die uitsluitend of in hoofdzaak, bestemd, ingericht en in gebruik is voor het beoefenen van de paardensport.

De voorwaarden voor een accommodatie om te kunnen vallen onder het begrip hippische accommodatie zijn:

- er moet een rijbaan zijn met een voor paardensport geprepareerde bodem;
- het terrein moet afsluitbaar zijn;
- er moeten ruiters of menners rijden;
- indien er lessen gegeven worden, moeten er instructeurs aanwezig zijn die een diploma hebben;
- er moet structureel gebruik gemaakt worden van de accommodatie voor de paardensport;
- de accommodatie moet bestemd zijn voor de paardensport en ook dusdanig zijn ingericht.

(Hit-) actiefstal

Een manier om paarden in een groep te huisvesten. Deze groepshuisvesting bestaat uit een grote paddock met verschillende functies. Er zijn voerstations om hooi en krachtvoer te voeren, er is water, evenals een plek om te schuilen en te liggen.

Algemene zorgplicht

De certificaathouder moet, voor zover mogelijk, altijd de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van alle dieren en mensen in zijn accommodatie waarborgen. Hij is verplicht om lokalen, ruimten, werktuigen en gereedschappen daartoe in te richten en te onderhouden. Hij moet ook zodanige regelingen treffen als redelijkerwijs nodig is ter voorkoming van ongevallen van werknemers en bezoekers en ter bevordering van de veiligheid binnen de hippische accommodatie.

Bedrijfseigen paard (lespaard)

Paard, in eigendom van de accommodatiehouder, dat gebruikt wordt ten behoeve de rijlessen.

Bestuur

Het bestuur van de Stichting Veilige Paardensport.

Calamiteitenplan

Een calamiteitenplan geeft aan wat de voorwaarden zijn waaraan voldaan moet worden om een accommodatie zo goed mogelijk voor te bereiden op een calamiteit. Ook wordt vermeld hoe te handelen in het geval van een calamiteit, zodanig dat er snel en effectief kan worden opgetreden om schade te voorkomen of beperken.

Certificaathouder

De exploitant van de hippische accommodatie die het veiligheidscertificaat heeft aangevraagd. De exploitant van een hippische accommodatie kan elke natuurlijke persoon en/of rechtspersoon zijn die bedrijfsmatig een hippische accommodatie exploiteert.

Evacuatieplan

Een evacuatieplan is een plattegrond van een accommodatie of een gedeelte daarvan waarop met pictogrammen wordt aangegeven waar o.a. brandblusmiddelen, EHBO-verbanddozen, (nood)uitgangen, vluchtwegen, verzamelplaats, telefoon voor eerste hulp en de hoofdafsluiter van gas, water en hoofdschakelaar elektrisch zich bevinden. Ook dient, met icoontje, te worden aangegeven waar de lezer zich bevindt.

Groepshuisvesting

Een manier om paarden in een groepen te huisvesten, hieronder vallen ook de (Hit-) actiefstallen (zie volgende punt).

Inspectie

De keuring die wordt uitgevoerd om te bepalen of een accommodatie in aanmerking komt voor of voor het behoud van het Veiligheidscertificaat.

Les of rijles

Paard- of ponyrijles die wordt gegeven in opdracht, onder toestemming van of door de hippische accommodatiehouder.

Menner

Iemand die een aanspanning bestuurt.

Mestput/plaat

Een afgeschermd vloeistofdichte put of bak, eventueel voorzien van een overkapping om mest op te slaan

Nieuwbouw

Daar waar gesproken wordt van nieuwbouw gaat het over bouw na 1 januari 2011.

Paard

Onder paard wordt in dit handboek ook een pony verstaan.

Pensionpaard

Paard van derde gestald bij de accommodatiehouder

Vereniging

Een bij de Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie (KNHS) aangesloten vereniging.

Rijbaan

Een afgescheiden piste waarbinnen de ruiter of menner, met zijn paard, zijn sport beoefent.

Ruiter

Iemand die een paard berijdt, echter met uitzondering van voltigeurs.

Ruitersportcentrum

Accommodatie welke is ingericht voor het beoefenen van één of meer disciplines van de paardensport.

Veiligheidscertificaat

Een certificaat dat uitsluitend door de exploitant van een hippische accommodatie aangevraagd kan worden en na goedkeuring vanuit Stichting Veilige Paardensport toegekend kan worden.

Verlichtingssterkte

De hoeveelheid vallend licht, uitgedrukt in lux. Eén lux is één lumen (lichtstroom) per vierkante meter.

2. Eisen Accommodaties

Verlichting in accommodatie

Alle plaatsen binnen de accommodatie waar ruiters, bezoekers en paarden komen, moeten voldoende verlicht zijn. Dit houdt in dat in verblijfruimtes, gemeten op 1 meter boven de vloeroppervlakte, de lichtsterkte tenminste 60 lux moet bedragen. In de rijbanen waar de paardensport beoefend wordt, is 500-1000 lux de norm. Daarnaast dient er in de binnenrijbanen en stalgangen noodverlichting aanwezig te zijn. Dit tevens ter voorkoming van paniek bij lichtuitval. De verlichting dient in goede staat te zijn en dus goed onderhouden te worden.

Afmetingen rijbaan

De standaardmaat van een rijbaan is 20 x 40 meter of 20 x 60 meter. Dit zijn tevens de adviesmaten. De minimale oppervlakte van een rijbaan is 400 m² waar de korte zijde minimaal 15 meter bedraagt.

Aantal ruiters in rijbaan

De beschikbare oppervlakte voor een combinatie in de rijbaan is minimaal 67 m². Er mogen in een rijbaan van 20 x 40 meter dus maximaal 12 ruiters in de rijbaan. Wanneer de rijbaan kleiner is dan 20 x 40 meter, geldt ook het minimum van 67 m² per ruiter. Als een rijbaan groter is dan 20 x 40 meter, dan blijft het maximaal aantal van 12 ruiters ongewijzigd. Dit kan dus nooit verhoogd worden. Bij evenementen en carrouselrijden, of bij het oefenen daarvoor, is het overschrijden van het aantal combinaties in de rijbaan toegestaan. Wel geldt dat de veiligheid gewaarborgd dient te worden.

Toegang tot rijbaan

De toegang tot de rijbaan moet tenminste 1,2 meter breed zijn en tenminste 2,10 hoog bij bestaande bouw en 2,30 bij nieuwbouw. De advieshoogte is echter 3,5 meter hoog. Indien de toegangshoogte lager is dan 3,1 meter dient er voor de ruiter of menner een opschrift opgehangen te worden met tekst: 'Let op: i.v.m. lage doorgang niet toegestaan te paard de rijbaan te betreden' of iets van gelijke strekking. Voor menners geldt een breedte van de toegang van tenminste 2 meter. Hier mag een dubbele deur worden gemeten.

Wanneer de rijbaan in gebruik is, dient de toegang tot de rijbaan te allen tijde gesloten te zijn.

De wanden van een binnenrijbaan

De minimale hoogte van de wand van de binnenrijbaan is 1 meter.

Aanbeveling: de advieshoogte van de wand is 1,5 meter.

De binnenrijbaan moet afgesloten zijn met een doorlopende bakrand. De voorkeur heeft een massieve afsluiting, echter is het ook toegestaan twee planken of buizen, waarvan één op minimaal 50 cm van de bodem is geplaatst.

De wanden en deuren van de rijbaan moeten glad zijn afgewerkt. Er mogen geen uitsteeksels van meer dan 2 centimeter zijn. Dit om te voorkomen dat paard en ruiter zich kunnen verwonden. De wanden van de binnenrijbaan mogen recht (verticaal) zijn, hoewel een lichte schuine de voorkeur heeft.

Indien een rijbaanwand bij een deur (die tevens dienst doet als vluchtdoor) een haakse hoek heeft of meer dan 2 cm afwijkt, is het toegestaan deze haakse hoek af te schuiven onder 45 graden. Het verticaal afgeschuinde vlak dient gemiddeld een breedte te hebben van 15 cm. Indien bovenstaande niet van toepassing is mag de rijbaanwand ook doorlopend te zijn door het plaatsen van een buis of balk.

Plafondhoogte en spanthoogte binnenrijbaan

De minimum spanthoogte van de binnenrijbaan bedraagt 3,1 meter. Dit wordt gemeten op 80 cm uit de wand. Op 1,5 meter uit de wand gemeten moet de hoogte van het spant minimaal 3,5 meter bedragen. Als deze hoogte lager is dan 3,5 m, maar minimaal 3 meter, mag de rijbaan alleen door ponyruiters worden gebruikt. Bestaande accommodaties waarbij de spanten naar binnen komen en/of spanten door de wand heen gaan, maar de veiligheid niet in het geding komt, kunnen worden goedgekeurd. Deze spanten dienen wel afgeschermd te worden.

Bij nieuw gebouwde accommodaties mag het spantbeen niet binnen de doorgetrokken verticale lijn van het beschot komen. Spanten die scherpe randen hebben, dienen afgeschermd te worden. De minimale plafondhoogte van de totale rijbaan op 1,5 meter van de hoefslag is tenminste 3,5 meter, advieshoogte is 4 meter.

Belangrijk: Hindernissen mogen alleen daar gebruikt worden waar de plafond- en spanthoogte minimaal 3,5 meter bedragen. Verlichtingselementen, leidingen en decoraties mogen de minimale plafondhoogte en de minimale spanthoogte niet belemmeren.

Barrières in binnenrijbaan

Het maximaal aantal pilaren, lantaarnpalen en sproei-installaties in een rijbaan is gesteld op 2 per 800 m². In een rijbaan kleiner dan 800 m² is maximaal 1 van bovengenoemde barrières toegestaan. Pilaren, lantaarnpalen en sproei-installaties dienen altijd vanaf de bodem tot 2,5 meter hoogte afgeschermd te worden met flexibel materiaal.

Omheining van buitenrijbaan (springtuin)

De buitenrijbaan moet een omheining hebben van tenminste 1 meter hoog, maar de advieshoogte is 1,5 meter. Indien het terrein te allen tijde volledig afgesloten is, dan is een omheining van de buitenrijbaan niet vereist. Indien er meer dan 4 combinaties in een door een betonrand omheinde buitenrijbaan rijden, dient er altijd een omheining te zijn van 1 meter of een haag van 1 meter. Is de rijbaan gelegen buiten het afgesloten terrein dan is een minimale hoogte van 1 meter vereist van de omheining. De advieshoogte is echter 1,5 meter waarbij op minimaal 2 hoogten houtwerk, goed zichtbaar lint, rubberband, kunststof planken of ander veilig materiaal is aangebracht waarvan de onderste afscherming op minimaal 50 cm van de bodem is.

De omheining van de buitenrijbaan mag geen uitsteeksels bevatten van meer dan 2 centimeter. Dit om te voorkomen dat paard en ruiter zich kunnen blesseren. Indien de rijbaan groter is dan 25 x 65 is het toegestaan dat de uitsteeksels 3,5 cm uitsteken.

De omheining mag niet bestaan uit glad lint, smaller dan 2 centimeter, glad draad, schrikdraad of prikkeldraad. Aanbevolen wordt rubberband, hout of metaal in twee lagen of het plaatsen van een haag.

Aanbeveling: Wanneer de buitenrijbaan niet afgesloten is, wordt geadviseerd er omheen een strook van minimaal 3 meter gras te creëren, waarop paarden niet kunnen uitglijden wanneer zij de buiten de rijbaan treden. Wanneer er een terras grenst aan een niet omheinde buitenrijbaan, wordt geadviseerd een omheining naast het terras te plaatsen van minimaal 1 meter, advieshoogte 1,5 meter.

De rijbaanbodem

De bodem van zowel de binnen- als de buitenrijbaan moet geprepareerd zijn voor de paardensport. Dat wil zeggen een vlakke bodem, die niet overmatig hard of diep is en waarbij voldoende hechting is tussen top- en onderlaag.

Spiegels en ramen

Om paard en ruiter te beschermen tegen blessures dient achter spiegels een houtbescherming geplaatst te worden. Ook mag de spiegel voorzien zijn van een speciaal folie. Indien ramen aansluitend

aan de rijbaan gelegen zijn, dienen deze te zijn voorzien van veiligheidsglas, veiligheidsfolie of een afscherming.

Deuren en toegangen

De boxdeuren en toegangen tot stands moeten tenminste 1 meter breed zijn. Daar waar A-en B-pony's gestald staan, is een breedte van 0,85 meter toegestaan, maar ook hier geldt: adviesbreedte blijft 1 meter. De minimale hoogte van de stalopening voor bestaande bouw is tenminste 2,10 meter. Voor nieuwbouw is dit 2,30 meter. Daar waar schuifdeuren geplaatst zijn, dient de bovengeleiding geborgen te zijn om te voorkomen dat de deur uit de rails kan lopen. Indien een staldeur voorzien is van meerdere grendels, dienen deze allemaal gesloten te zijn indien het paard in de stal is.

Belangrijk: Nooduitgangen dienen altijd vrij te zijn van obstakels.

Stalgangen en doorgangen

In stalgangen moet er een vrije doorgang zijn van tenminste 1,2 meter breed, bij een adviesbreedte van 2,4 meter. De hoogte van de stalgang en doorgangen dient bij bestaande bouw minimaal 2,10 te zijn en bij nieuwbouw 2,30. In stalgangen smaller zijn dan 2 meter mogen paarden elkaar niet passeren. De stalgangen dienen leeg te zijn. Kruiwagens, emmers, voerkarren, harnachement, etc. mogen niet structureel in de gangen geplaatst worden. Paarden mogen niet in de gangen worden vastgezet indien de doorgang smaller is dan 2,4 meter, voor welk doeleinde dan ook. Er mogen geen kapotte of ontbrekende delen, randen en/of uitsteeksels in de stalwanden, de stalgangen en doorgangen aanwezig zijn waaraan paard en/of mens zich kan bezeren.

Indien er in de stalgangen kasten staan, mogen deze slechts aan één kant van de stalgangen geplaatst zijn. Ook dienen deze aan de wand vastgezet te zijn.

Vloeren

Vloeren die door bezoekers worden gebruikt dienen egaal en schoon te zijn. Daar waar paarden lopen moeten de vloeren opgeruwd zijn (voorzien van een reliëf ter voorkoming van uitglijden).

Mestput

Een mestput dient, om de veiligheid van paarden en bezoekers te waarborgen, afgezet te worden. Minimaal vereist is een vaste ketting op een hoogte van 1 meter.

Rust en rookverbod

In de stalruimte en bij de rijbanen dient het rustig zijn. Er mag dus niet worden geschreeuwd en gerend. Het is niet toegestaan te roken op binnen de gehele overdekte hippische accommodatie. Nergens is het toegestaan te paard te roken.

Publiceren huisregels, rijbaanregels en regels voor het buitenrijden

Een certificaathouder moet voor zijn accommodatie huisregels, regels voor het gebruik van de rijbaan/rijbanen en regels voor het buitenrijden opstellen en openbaar publiceren. Deze regels moeten tenminste de regels bevatten zoals ze staan beschreven in "Bijlage 1", "Bijlage 2" en "Bijlage 3". De regels moeten op een centrale plaats gepubliceerd worden zodat deze door alle bezoekers eenvoudig te raadplegen zijn. Wanneer de rijbaan ver verwijderd is van deze centrale plek, dienen ook hier de regels opgehangen te worden.

Melden bezoekers

Bij de toegang tot het erf van de accommodatie dient een bord aanwezig te zijn met de volgende tekst of een tekst van gelijke strekking: "Nieuwe bezoekers moeten zich melden bij een medewerker (06-nummer toevoegen)" of "stallen zijn uitsluitend toegankelijk voor leden en/of onder begeleiding van leden" of "Verboden toegang voor onbevoegden".

Basiskennis paarden

De certificaathouder stelt voor mensen die geen ervaring hebben met paarden maar die zich wel bezig willen houden met paarden, basisinformatie beschikbaar over de omgang met paarden. Deze dient aan alle ruiters, menbers en bezoekers schriftelijk kenbaar te worden gemaakt.

Aanbeveling: deze basisinformatie kan men beschikbaar stellen via "Bijlage 4", te bestellen bij het secretariaat van Stichting Veilige Paardensport. Ter vervanging van het in geprinte versie beschikbaar stellen is het ook toegestaan de genoemde basiskennis via de website te communiceren.

Opslag foerage en machines

Paardenvoer en machines moeten te allen tijde op een veilige plaats gestald worden en afgeschermd zijn van derden. Machines mogen alleen bediend worden door kundig personeel. Tijdens het gebruik moeten de veiligheid van bezoeker en paard gewaarborgd blijven.

Trainingsmolen en stapmolen

De aandrijving van een stap- of trainingsmolen dient afgeschermd te zijn bij de bron (daar waar de draaiende delen zich bevinden). De buitenomheining van de molen dient dusdanig afgeschermd te zijn zodat er geen gevaar ontstaat voor paarden en/of personen. Ook dient er een noodknop en gebruiksvorschrift aanwezig te zijn.

Groepshuisvesting

Wanneer de paarden gehuisvest zijn in een groep of in een (HIT-) actiefstal, dient men aan de volgende eisen te voldoen:

- Paarden mogen alleen door of onder toezicht van personeel of personen die hiermee ervaring hebben uit de actiefstal worden gehaald.
- Terugbrengen van de paarden naar de toegangsdeur/sluis die naar de actiefstal leidt mag alleen door of onder begeleiding van personeel of personen die hiermee ervaring hebben gebeuren.
- Bovenstaande richtlijnen moeten op een goed zichtbare plaats (beter: meerdere plaatsen) kenbaar gemaakt worden en dienen in de huisregels te worden opgenomen.
- De minimale afmetingen van een toegangsdeur/sluis is 2,1 hoog bij bestaande bouw 1 meter breed. Bij nieuwbouw is het 2,30 en een breedte van 1,20 meter.

Het erf

Het erf van de hippische accommodatie moet volledig afsluitbaar zijn middels een effectieve en goed functionerende omheining. Wanneer een paard uitbreekt of in geval van andere noodsituaties, moet het erf volledig kunnen worden afgesloten. In het calamiteitenplan dient beschreven te worden hoe in zo'n situatie gehandeld moet worden. Het erf kan door middel van een hek of een slagboom afgesloten worden (voorkeur). Het terrein mag ook met een ketting worden afgesloten. Daar waar het erf grenst aan een openbare weg, dient de hoogte van de afscherming minimaal 1 meter te zijn of er dient een sloot aanwezig te zijn. Wanneer het erf is geïntegreerd in een groter terrein (bijv. recreatiegebied)

geldt de eis voor dit terrein, mits er geen openbare weg doorheen loopt, en het geen andere gevaren herbergt.

Weide/Paddock

Paarden en pony's dienen onder toezicht personeel of door personen die hiermee ervaring hebben in en uit de weide/paddock gehaald te worden. Pensionpaarden mogen door hun eigenaren weide/paddock worden gehaald. De omheining van een weide/paddock dient minimaal 1 meter hoog te zijn of er dient een sloot aanwezig te zijn. De omheining mag niet bestaan uit prikkeldraad.

<i>Aanbeveling:</i> Hoogte van de omheining van een weide/paddock is 1,2 meter.
--

3. Eisen aan harnachement, kleding, rijtuig en instructie

Harnachement

Ruiters die gebruik maken van de hippische accommodatie zijn verplicht gebruik te maken van een goed passend en veilig zadel met ruimzittende stijgbeugels. Het leer/tuig mag geen scheurtjes vertonen en het stiksel moet in orde zijn. Tevens dient het harnachement regelmatig gecontroleerd te worden. In “Bijlage 5” kunt u een voorbeeld terugvinden

Rijden zonder zadel

Het is toegestaan dat ruiters zonder zadel rijden, mits zij dat doen onder toezicht van een gediplomeerde instructeur. Verder moet(en) de ruiter(s) die zonder zadel rijden tenminste in het bezit zijn van Ruiterbewijs of rijden op B-niveau (KNHS) of F-8 niveau (FNRS).

Eisen aan harnachement en kleding bij activiteiten, georganiseerd door accommodatiehouder

Indien er activiteiten zijn onder de verantwoording van de accommodatiehouder, zijn de volgende eisen van toepassing:

- De stijgbeugels en stijgbeugelriemen moeten vrij hangen en de veiligheidspallen dienen goed te scharnieren van het zadel, waarbij de bevestigingshaken voor beugelriemen functioneel werkzaam zijn.
- De rubbers in de stijgbeugels mogen niet glad of versleten zijn.
- Uitsluitend voor ruiters van de reiningsport geldt dat de stijgbeugels een vrije ruimte van tenminste 1 centimeter aan beide zijden van de voet moet hebben.
- Ruiters zijn verplicht rijlaarzen of jodphurs te dragen. Ze mogen ook stevige schoenen met een gladde doorlopende zool met een hak en gladde bovenkant dragen, in combinatie met chaps. Deze schoenen moeten ruim in de stijgbeugels passen.
- Ruiters mogen geen grote, uitstekende en/of loshangende sieraden en losse kleding dragen.

Eisen rondom het dragen van een veiligheidscap

- Het dragen van een veiligheidshelm is verplicht voor alle ruiters. De veiligheidscap dient te voldoen aan de CE-EN 1384 norm. De discipline voltige is vrijgesteld van de helmplicht.

Belangrijk: Indien er op de hippische accommodatie een wedstrijd wordt verreden onder auspiciën van de KNHS, FEI of FNW, dan prevaleren de reglementen van de organisatie onder wiens auspiciën de wedstrijd wordt georganiseerd, ten opzichte van de in dit handboek opgenomen voorschriften.

Richtlijnen mensen met een handicap die geen veiligheidscap kunnen dragen

Het rijden zonder cap is alleen toegestaan als aan onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- Er dient een medische verklaring te worden overlegd van een arts dat rijden met een veiligheidscap fysiek of psychisch onmogelijk is.
- Er dient op de hippische accommodatie een schriftelijke verklaring van de certificaathouder te zijn, waaruit blijkt dat de ruiter of wettelijke vertegenwoordiger bekend is met de risico's en op basis hiervan toestemming geven tot het paardrijden zonder cap. Zie hiervoor “Bijlage 6”.
- De medische verklaring samen met de schriftelijke verklaring van de certificaathouder en de ruiter liggen ter inzage tijdens de controle

Een ruiter die in het bezit is van een noncap-verklaring dient het volgende in acht te nemen:

- Bij het opstijgen dienen minimaal twee begeleiders aanwezig te zijn die het paard aan weerszijden vasthouden.
- Tijdens het rondstappen moet er altijd minimaal één begeleider meelopen die het paard/pony aan de voorzijde met teugels aan het hoofdstel onder controle houdt. Galopperen is niet toegestaan.
- De helpers dienen kennis te nemen van een instructie voor helpers. Deze dient schriftelijk aanwezig te zijn.

Tuigen, rijtuigen en kleding van de menner

Wanneer menners gebruik maken van een hippische accommodatie zijn zij verplicht gebruik te maken van een goed passend en veilig tuig. Het leer/tuig mag geen scheurtjes vertonen en het stiksel, de kapeinden en de stoten moeten in orde zijn. Tevens dient het tuig regelmatig gecontroleerd te worden. In "Bijlage 7" kunt u een voorbeeld terugvinden.

Verder moet er gebruik gemaakt worden van een passend en veilig rijtuig dat stabiel is, goede zitplaatsen heeft en voorzien is van goed functionerende remmen, een draaikrans/schamel die volledig onderdoor kan draaien (alleen bij vierwielige rijtuigen) en de juiste verlichting en reflectoren (alles volgens Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens).

Bij rijtuigen die alleen gebruikt worden op het terrein van de accommodatie mag, mits het terrein vlak is, een ongeremd rijtuig gebruikt worden indien er een broek aanwezig is of wanneer stophaken aan de lamoenbomen bevestigd zijn met gebruik van brancardbeugels. Wanneer het rijtuig alleen gebruikt wordt op eigen terrein, dan hoeven er op het rijtuig geen verlichting en reflectoren aanwezig te zijn. Menner wordt geadviseerd een goed passende veiligheidscape te dragen, met gesloten kinband en voorzien van de CE- EN 1384 norm.

4. Instructie en lessen bij ruiters

Bevoegdheid instructie

Elke instructeur die op de hippische accommodatie les geeft, moet een diploma hebben dat hem de bevoegdheid geeft zelfstandig les te mogen geven, zoals vermeld staat in "Bijlage 8". Instructeurs in opleiding mogen alleen lesgeven onder toezicht van een gediplomeerd instructeur en indien er een bewijs van inschrijving voor de opleiding kan worden getoond en de cursus binnen 6 maanden zal beginnen. Het instructeurdiploma dient binnen een jaar behaald te zijn en moet worden opgestuurd naar het secretariaat van de SVP. Bij constatering van ongediplomeerde instructie, zal het veiligheidscertificaat per direct worden ingetrokken.

Leswisselingen

Leswisselingen moeten op een ordelijke en veilige manier plaatsvinden. De ruiter moet tijdens de leswisselingen naast het paard lopen. Er mag bij een leswisseling maximaal 1 begeleider per combinatie mee de rijbaan in. Een onervaren persoon mag na de les alleen met of op een paard rondstappen als dat gebeurt onder begeleiding van de ruiter of menner. Bij voorkeur worden de paarden bij op- en afstijgen op de A-C lijn opgesteld. Onbevoegden mogen zich niet in de rijbaan begeven.

Aantallen leerlingen per les

De lessen dienen als volgt te worden ingedeeld:

- In een beginnerles mag maximaal 1 ruiter per 80m² met een maximum van 10 beginnende ruiters per les.
- In een gevorderde les mag maximaal 1 ruiter per 67 m² met maximum van 12 gevorderde ruiters per les.

Bedrijfseigen paarden (lespaarden)

Lespaarden moeten zich zo evenwichtig en gewillig gedragen dat zij geschikt zijn om de ruiter te bieden wat bij het niveau van de ruiter past. Paarden waarvan verwacht mag worden dat ze te druk zijn en dus moeilijker onder controle te houden, moeten voorafgaand aan de les of buitenrit stoom kunnen afblazen onder leiding van een personeelslid. Bij alle paarden op de hippische accommodatie (ook de pensionpaarden) die zich wel eens gevaarlijk gedrag vertonen moeten maatregelen worden genomen ter voorkoming hiervan.

Onervaren ruiters

Mensen die nog nooit paardrijles hebben gehad, dienen ter voorbereiding van de instroming in een groepsles middels longeerlessen, aparte beginnerslessen (2-4 combinaties) of privélessen vertrouwd gemaakt te worden met het paardrijden. Denk aan beginselen als het leiden van een paard, op- en afstijgen en de basiskennis over paarden.

Aanbeveling: *Hippische accommodaties dienen voor de gasten veiligheidshelmen beschikbaar te kunnen stellen.*

Belangrijk: Paarden en pony's mogen alleen gepoetst worden zonder toezicht indien is vastgesteld dat betreffende personen beschikken over voldoende deskundigheid met betrekking tot het veilig omgaan met paarden.

Aanbeveling: de certificaathouder dient regelmatig poets c.q. verzorgingscursussen te verzorgen richting de klanten van zijn accommodatie.

Naleving eisen

Hoewel een ruiter of een menner een eigen verantwoordelijkheid heeft bij de naleving van de eisen, moet de instructeur in de gaten houden of alle regels worden nageleefd. Wanneer een instructeur merkt dat een ruiter of menner zich niet aan de regels houdt, moet de instructeur deze daar op aanspreken en zo nodig corrigeren. De instructeur wijst ruiters en menners tevens regelmatig op het belang van het goed onderhouden van harnachement, tuig en/of rijtuig.

Overbodige voorwerpen in de rijbaan

In de rijbaan mogen geen voorwerpen staan die de veiligheid nadelig beïnvloeden.

Standers en lepels bij springlessen

Tijdens springlessen mogen geen lepels aan de standers hangen, tenzij de bomen er op liggen. De achterste bomen van een breedtehindernis mogen uitsluitend worden ondersteund door een door de FEI goedgekeurde veiligheidslepel. In "Bijlage 9" vindt u een overzicht van fabrikanten. Voor een triple bar geldt dit voor de middelste en de achterste boom. Er dienen voldoende veiligheidslepels voorradig te zijn. Er mogen geen standers op de rijbaanwand geplaatst worden, tenzij dit de veiligheid op geen enkele wijze belemmert. Indien hindernisbalken opgehangen worden in de rijbaan, dient er bij gebruik een veilige en passende oplossing te zijn voor scherpe punten. Hierbij geniet een vast systeem dat zonder uitleg door alle gebruikers automatisch op de juiste wijze gebruikt wordt de voorkeur. Standers dienen een minimale hoogte te hebben van 1,50 meter. Het gebruik van trespa bij hindernismateriaal is verboden.

Instructie en lessen bij menners

Er mogen maximaal 4 gevorderde aanspanningen in een rijbaan van 20 x 40 meter. Dat wil zeggen, een oppervlakte van 200 m² per aanspanning. Is de rijbaan kleiner dan 20 x 40 meter, dan geldt ook altijd het minimum van 200 m² per aanspanning.

Per langspan geldt een minimale oppervlakte van 400 m² per aanspanning. Bovendien:

- Voor enkel- en tweespan (paarden en pony's (D en E)) geldt: maximaal 4 aanspanningen.
- Voor A,B en C pony's geldt: maximaal 4 aanspanningen.
- Voor paarden en pony's (D en E) 4-span en tandem geldt: maximaal 2 aanspanningen
- Voor kleinere pony's geldt: maximaal 3 aanspanningen

Verhuur van aanspanningen

De verhuurder is verplicht bij verhuur van de aanspanning deze altijd te laten vergezellen door een ervaren begeleider, in het bezit van een geldig Koetsiersbewijs of FNRS menbewijs. Deze dient bekend te zijn met de Instructie Koetsbegeleiding en Groepsleider. De begeleider van de aanspanning is verantwoordelijk voor de aanspanning en het beheer van de EHBO-verbanddoos en de telefoon.

Verhuur accommodatie voor lessen of verenigingsactiviteiten

Bij verhuur of uitlening van de accommodatie, dient de aanvrager/houder contractueel vast te leggen dat de gebruikers zich dienen te conformeren aan de eisen van het Veiligheidscertificaat. Wanneer er geen lessen gegeven worden, hoeven er geen instructeurs aanwezig te zijn. Wanneer de accommodatie verhuurd wordt voor een oefenparcours, ligt de verantwoordelijkheid van het betreffende hindernismateriaal bij de accommodatiehouder.

5. Eisen met betrekking tot calamiteiten

Calamiteitenplan

Iedere accommodatie dient te beschikken over een calamiteitenplan, speciaal toegespitst op de betreffende accommodatie. Dit calamiteitenplan moet voor personeel en BHV-ers toegankelijk zijn. Het dient te vinden te zijn op een toegankelijke plaats. Op de accommodatie dient men te kunnen beschikken over een werkende telefoon. Indien er geen telefoon aanwezig is, mag men er niet alleen aanwezig zijn tijdens het rijden of menen. Op centrale plaatsen in de accommodatie moet een plattegrond aanwezig in de juiste positie waarvan de schaal (verhoudingen) klopt. Op deze plattegronden moet staan waar de nooduitgangen, verzamelplaatsen, telefoon, blusapparaten en de EHBO-verbanddoos zijn. De aanwezige nooduitgangen dienen functioneel te zijn. Op dezelfde plaatsen én bij de telefoon moet het landelijke alarmnummer (112) en de actuele telefoonnummers van o.a. bedrijfsleiding en dierenarts vermeld staan. Het gebruik van de telefoon voor het inroepen van hulp bij ongevallen en calamiteiten moet te allen tijde mogelijk zijn. Het document "Bijlage 10" dient tevens zichtbaar opgehangen te worden op een centrale plaats.

Bedrijfs hulpverleners

Het door de Arbo-wet voorgeschreven aantal bedrijfs hulpverleners dient op de accommodatie aanwezig te zijn.

EHBO verbanddoos

Een complete en schone EHBO-verbanddoos moet een openbare, dus voor iedereen vrij toegankelijke plaats, op de accommodatie hebben, zodat iedereen er altijd bij kan. Na gebruik van de EHBO-verbanddoos moet het ontbrekende materiaal binnen een week worden aangevuld. De doos moet regelmatig gecontroleerd worden. In "Bijlage 11" vindt u een lijst met minimale inhoud van een EHBO-verbanddoos die het Oranje Kruis voorschrijft.

Kleine blusmiddelen

Kleine blusmiddelen zoals haspels en brandblussers dienen aanwezig en tijdig gekeurd te zijn volgens de wet- en regelgeving maar zijn niet ter beoordeling van de inspecteur. Dit geldt tevens voor elektriciteitsinstallaties. Deze dienen periodiek gekeurd te zijn volgens wet- en regelgeving (NEN 1010 en NEN 1340) maar ook dit is niet ter beoordeling is van de inspecteur.

Ongevallenregister

Er moet een register worden bijgehouden van alle ongevallen, hun oorzaken en de genomen (preventieve) maatregelen. "Bijlage 12" dient hiervoor gebruikt te worden.

Bij de eerste keuring kan het zijn dat er nog geen ongevallenregistratie beschikbaar is. Echter, heeft de accommodatiehouder middels het getekende overeenkomst verklaard akkoord te gaan met alle bij het veiligheidscertificaat horende regels en eisen middels de getekende duurovereenkomst tussen Stichting Veilige Paardensport en de accommodatie.

Indien er geen ongevallenregistratie is bijgehouden, krijgt de accommodatiehouder één waarschuwing. De certificaathouder dient vervolgens een schriftelijke en getekende verklaring af te geven aan het secretariaat van de Stichting Veilige Paardensport dat de ongevallenregistratie vanaf heden wel zal plaatsvinden. Bij een volgende constatering wordt het veiligheidscertificaat ingetrokken.

6. Eisen interne organisatie

Preventiemedewerker/ (veiligheidscoördinator)

De accommodatiehouder wijst een preventiemedewerker aan. (Hij kan deze taak ook zelf op zich nemen.) De preventiemedewerker heeft de volgende taken:

- De beleidsontwikkeling m.b.t. alle veiligheidsaspecten binnen de hippische accommodatie.
- Het uitvoeren en bewaken van de regels conform het handboek Veilige Paardensport, het veiligheidsbeleid van de hippische accommodatie en het toezien op de naleving daarvan.
- De coördinatie van het overleg over alle veiligheidsaspecten binnen de hippische accommodatie.
- Het periodiek controleren en maximaal binnen 1 week na gebruik aanvullen van de EHBO-verbanddoos, evenals het controleren van het ongevallenregister.
- Het nemen van al die (voorzorgs-)maatregelen die uit het oogpunt van veiligheid noodzakelijk en wenselijk zijn.

De bijlagen van het veiligheidsoverleg kunnen als leidraad gebruikt worden tijdens het veiligheidsoverleg. (Veiligheidsoverleg is een overleg waarin de door de preventiemedewerker aangedragen punten ten behoeve van veiligheid door de certificaathouder dan wel bedrijfsleider, manager of bestuur met de werknemers van de accommodatie besproken worden. Tevens wordt in zo'n overleg een standaard aantal punten ter sprake gebracht ter controle van de veiligheid op de accommodatie, zie hiervoor "[Bijlage 13](#)".

Klachtenprocedure

De certificaathouder dient een interne klachtenprocedure te hebben inzake de veiligheid. Indien na het doorlopen van de klachtenprocedure geen overeenstemming is bereikt, kan de klager zich schriftelijk wenden tot:

*Stichting Veilige Paardensport
Postbus 3040
3850 CA Ermelo.*

De klachtenprocedure mag digitaal via de website worden weergegeven. De klachtenprocedure kan ook aangevraagd worden bij de preventiemedewerker of vertrouwenspersoon. De klachtenprocedure moet minimaal de regels bevatten zoals beschreven in "[Bijlage 14](#)".

Klanten worden door de Stichting Veilige Paardensport geadviseerd bij klachten eerst contact op te nemen met de accommodatiehouder. Zij mogen zich echter ook direct wenden tot het SVP secretariaat. De identiteit van de klant moet bij de SVP bekend zijn, maar deze wordt niet doorgegeven aan de accommodatiehouder.

Het kan voorkomen dat een klacht een extra keuring van de accommodatie vergt. Deze wordt dan uitgevoerd door een inspecteur vanuit Stichting Veilige Paardensport, onder de voorwaarde dat door de indiener van de klacht 75 euro betaald wordt. Indien de klacht gegrond blijkt, wordt de betaalde 75 euro terugbetaald.

7. Procedure en beroep

Meldingsplicht

De inspecteur heeft een meldingsplicht aan het secretariaat van de Stichting Veilige Paardensport of het bestuur wanneer de accommodatie wel aan alle eisen van het veiligheidscertificaat voldoet maar de algehele veiligheid niet voldoende gewaarborgd wordt. Hierbij kan gedacht worden aan open elektrapunten, valgevaar (vallen van hoogte) en onveilige machines.

Inspectiemap

De inspecteur kan tijdens de keuring vragen naar de inspectiemap van de accommodatie. Deze dient te allen tijde beschikbaar te zijn ter inzage. Tevens is de accommodatiehouder verplicht om de inhoud hiervan actueel te houden. Indien dit niet het geval is, krijgt de accommodatiehouder één waarschuwing. De certificaathouder dient vervolgens een schriftelijke en getekende verklaring af te geven aan het secretariaat van de Stichting Veilige Paardensport dat de inspectiemap vanaf heden wel actueel gehouden wordt. Bij een volgende constatering wordt het veiligheidscertificaat ingetrokken.